

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-580/12 P

Guardian Industries Corp.

ja

Guardian Europe Sàrl

versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus — Keelatud kokkulepped — Lehtklaasi turg Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP) — Hindade kindlaksmääramine — Trahvisumma arvutamine — Ettevõtjasisese müügi arvesse võtmine — Mõistlik tähtaeg — Üldkohtu istungile esitatud dokumentide vastuvõetavus

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu otsus (kolmas koda), 12. november 2014

1. *Kohtumenetlus — Üldkohtu menetluse kestus — Mõistlik tähtaeg — Õigusvaidlus konkurentsiniormide rikkumise olemasolu üle — Mõistliku tähtaja mittejärgimine — Tagajärjed — Lepinguväline vastutus — Nõue, mille aluseks on Üldkohtu menetluse liiga pikk kestus — Kohtukoosseis*

(ELTL artikli 256 lõige 1; Euroopa Liidu põhiõiguste harta, artikli 47 teine lõik)

2. *Euroopa Liidu õigus — Põhimõtted — Kaitseõigused — Poolte võrdsuse põhimõte — Järgimine kohtumenetluses — Ulatus — Uue menetlusdokumendi esitamine viimasel tööpäeval enne kohtuistungit — Vastuvõetavus — Tingimused*

(Üldkohtu kohtusekretäri ametijuhend, artikli 11 lõige 3)

3. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Komisjoni kaalutusõigus — Piirid — Võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine — Trahvi põhisumma arvutamine — Komisjoni suunistes määratletud arvutamismeetod — Rikkumisega otseselt või kaudselt seotud müük — Arvessevõetud käive — Ettevõtjate kontserni sisese käibe välja arvamine — Vertikaalselt mitteintegreeritud ettevõtjate diskrimineerimine — Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumine*

(EÜ artikli 81 lõige 1; nõukogu määrus nr 1/2003, artikli 23 lõiked 2 ja 3; komisjoni teatis 2006/C 210/02, punkt 13)

4. *Konkurents — Trahvid — Summa — Kindlaksmääramine — Kohtulik kontroll — Liidu kohtu täielik pädevus — Ulatus — Piir — Diskrimineerimiskeelu põhimõtte järgimine — Komisjon otsus, mis rikub võrdse kohtlemise põhimõtet — Tagajärg — Trahvisumma vähendamine diskrimineeritud ettevõtja kasuks*

(Nõukogu määrus nr 1/2003, artikli 23 lõiked 2 ja 3 ning artikkel 31)

1. Kui Euroopa Liidu kohus rikub Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teisest lõigust tulenevat kohustust lahendada talle esitatud asjad mõistliku aja jooksul, siis karistatakse sellist rikkumist Üldkohtule kahju hüvitamise nõude esitamise ja, kusjuures selline nõue on tõhus õiguskaitsevahend.

Sellest järeldub, et nõuet hüvitada kahju, mis on tekkinud sellest, et Üldkohus ei ole teinud lahendit mõistliku aja jooksul, ei saa esitada otse Euroopa Kohtule, vaid see tuleb esitada Üldkohtule.

Seega peab selliste kahju hüvitamise nõuete üle otsustama Üldkohus, kellel on selleks pädevus ETLT artikli 256 lõike 1 alusel, ning ta peab seda tegema erinevas koosseisus kui see, mis lahendas selle menetluse aluseks olevat vaidlust, mille kestust kritiseeritakse, ja kohaldama kohtuotsuse *Gascogne Sack Deutschland vs. komisjon* (EU:C:2013:768) punktides 91–95 määratletud kriteeriume.

(vt punktid 17–19)

2. Kaitseõiguste järgimise põhimõte on liidu õiguse aluspõhimõte. Seda põhimõtet rikutakse, kui kohtuotsus põhineb asjaoludel ja dokumentidel, millega pooled ise või üks neist ei ole saanud tutvuda ja mille suhtes nad ei ole seetõttu saanud seisukohta võtta. Poolte võrdsuse põhimõte, mis tuleneb õiglase kohtumenetluse mõistest endast ja mille eesmärk on tagada pooltevaheline tasakaal kohtumenetluses, võimaldades nii kõikidel kohtumenetluse osalistel kõiki kohtule esitatud dokumente hinnata ja neile vastu vaielda, tähendab kohustust anda kummalegi poolele mõistlik võimalus oma seisukoha ja tõendite esitamiseks tingimustes, mis ei asetaks ühte neist oma vastasega võrreldes oluliselt ebasoodsamasse olukorda.

Asjaolu, et ühe poole esitatud dokument tunnistati vastuvõetavaks, ei riku kaitseõiguseid, kuna esiteks oli teisel poolel selle sisuga tutvumiseks enne kohtuistungit aega kolm päeva ning selle dokumendi laadi ja sisu tõttu ning sõltumata Üldkohtu kohtusekretäri ametijuhendi artikli 11 lõike 3 järgimisest ei saa sellist aega pidada ülemäära lühikeseks, ja kuna teiseks ei palunud asjaomane teine pool seda dokumenti kirjalikult kommenteerida ega taotlenud kohtuistungit edasilükkamist.

(vt punktid 30, 31, 33 ja 34)

3. Kuigi konkurentsioiguse valdkonnas on komisjonil trahvisumma arvutamisel kaalutusruum, on selle kaalutusõiguse teostamine piiratud muu hulgas käitumisnormidega, mis komisjon ise on endale eelkõige suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta kehtestanud.

Nende suuniste punkti 13 kohaselt võtab komisjon trahvi põhisumma kindlaksmääramisel aluseks ettevõtja müüdud nende kaupade või teenuste väärtuse, millega on rikkumine otseselt või kaudselt Euroopa majanduspiirkonna asjaomasel territooriumil seotud. Kõnelause punkti 13 eesmärk on seada ettevõtjale määratud trahvi arvutamisel lähtepunktiks summa, mis kajastaks rikkumise majanduslikku tähtsust ja kõnealuse ettevõtja suhtelist osakaalu rikkumises. Järelikult, kuigi selles punktis 13 viidatud müügi väärtuse mõiste ei saa mõistagi hõlmata ettevõtja realiseeritud müüki, mis ei kuulu kartellikokkuleppe kohaldamisalasse, oleks selle sättega kavandatud eesmärk siiski kahjustatud, kui kõnealust mõistet tuleks käsitada nii, et see piirdub vaid sellest müügist saadud käibega, mille puhul on tõendatud, et asjaomane kartellikokkulepe tõesti seda mõjutab. Sellise piiramise tagajärjel vähendataks kunstlikult konkreetse ettevõtja toimepandud rikkumise majanduslikku tähtsust, kuna pelk asjaolu, et otseseid tõendeid kartellikokkuleppega tõepoolest mõjutatud müügi kohta leiti piiratud hulgal, viiks selleni, et lõpuks määratakse trahv, millel puudub tegelik seos asjaomase kartellikokkuleppe kohaldamisalaga. Sellise salastatuse premeerimine kahjustaks ka EÜ artikli 81 rikkumiste tõhusa uurimise ja nende eest karistamise eesmärki ning seetõttu ei saa seda lubada. Lisaks on see osa kogukäibest, mis tekkis rikkumise esemeks olevate kaupade müügist, iseenesest parim, et kajastada selle rikkumise majanduslikku tähtsust.

Seega ei tule eristada müüki vastavalt sellele, kas seda tehti sõltumatute kolmandate isikutega või samasse ettevõtjasse kuuluvate üksustega. Viimasena nimetatud kategooriasse kuuluva müügi väärtuse arvesse võtmata jätmine annaks tingimata põhjendamatu eelise vertikaalselt integreeritud äriühingutele, võimaldades neil vältida karistust, mis on proportsionaalne nende tähtsusega rikkumise esemeks oleval kaubaturul. Nimelt, lisaks kasule, mida võib oodata sõltumatutele kolmandatele isikutele pakutavate hindade horisontaalse kindlaksmääramise kokkuleppest, võivad vertikaalselt integreeritud ettevõtjad saada sellisest kokkuleppest tulu ka järgneval, töödeldud kaupade turul, kus pakutakse kaupu, mis on toodetud rikkumise esemeks olevatest kaupadest, ja seda kahel põhjusel.

Kuna trahvisummade kindlaksmääramise küsimuses erinevate arvutusmeetodite kasutamine ei saa põhjustada EÜ artikli 81 ühes ja samas rikkumises osalenud ettevõtjate vahelist diskrimineerimist, järeldub sellest, et asjaomase käibe kindlaksmääramisel on vertikaalselt integreeritud ettevõtjad võrreldavas olukorras tootjatega, kes ei ole vertikaalselt integreeritud. Arvestades, et võrdse kohtlemise põhimõte nõuab, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud, tuleb neid kahte liiki ettevõtjaid seega kohelda võrdselt. Jättes sisemüügi asjaomasest käibest välja, oleks esimesed neist soodsamas olukorras, kuna nende suhteline osakaal rikkumises väheneks teiste kahjuks.

(vt punktid 51, 55–60, 62 ja 63)

4. Kui väide, millega soovitakse saavutada konkurentsieeskirjade rikkumise eest määratud trahvisumma vähendamist, on põhjendatud, tuleb Euroopa Kohtul oma täieliku pädevuse raames trahvisumma kindlaksmääramiseks hinnata ise konkreetse juhtumi asjaolusid ja asjaomase rikkumise laadi.

Mis puudutab trahvi, mille summa komisjon määras kindlaks võrdse kohtlemise põhimõtet rikkuvat meetodit kasutades, siis võib Euroopa Kohus seda trahvi vähendada, vältides mistahes diskrimineerimist rikkumises osalenud ettevõtjate vahel.

(vt punktid 69, 72, 75, 78)